

SISÄLLYSLUETTELO

ESIPUHE	V
1 JOHDANTO.....	1
1.1 Erityisalojen hankintalain toimijat ja markkinat.....	1
1.2 Erityisalojen hankintalain tavoitteet ja erityispiirteet	5
1.3 Hankintasopimus ja hankintalajit.....	6
2 ERITYISALOJEN HANKINTALAIN SOVELTAMISALA	11
2.1 Harjoittaako yksikkö erityisalojen hankintalaissa määriteltä toimintaa?.....	11
2.1.1 Energiahuolto	15
2.1.1.1 Kaasu ja lämpö.....	15
2.1.1.2 Sähköverkkoliiketoiminta ja sähkön myynti	22
2.1.1.3 Polttoturpeen etsiminen ja nostaminen.....	26
2.1.1.4 Energiahuollon polttoaineen hankintaa koskeva soveltamisalapoikkeus.....	27
2.1.2 Vesihuolto	30
2.1.3 Eräät liikenteen palvelut.....	33
2.1.3.1 Maantie- ja kaupunkiraideliikenne.....	35
2.1.3.2 Rautatieliikenne.....	39
2.1.3.3 Satamapalvelut ja lentoasemat	40
2.1.4 Postipalvelut.....	42
2.1.5 Suoraan kilpailulle avoimet toiminnot.....	44
2.2 Onko yksikkö erityisalojen hankintalain mukainen hankintayksikkö?.....	46
2.2.1 Viranomai hankintayksiköt	48
2.2.2 Muut hankintayksiköt.....	51
2.3 Soveltuuko jokin soveltamisalan raja us hankintaan?	55
2.3.1 Yleiset soveltamisalan rajaukset.....	56

2.3.2	Palveluhankintoja koskevat soveltamisalan rajaukset.....	58
2.3.3	Muut soveltamisalan rajaukset.....	63
2.3.4	Sidosyksikköhankinnat	65
2.3.4.1	Hankinnat viranomaishankintayksikön sidosyksiköltä	66
2.3.4.2	Hankinnat hankintayksikön sidosyritykseltä	68
2.3.5	Hankinnat yhteisyrityksiltä	71
2.3.6	Muu hankintayhteistyö.....	72
2.4	Ylittääkö hankinnan ennakoitu arvo erityisalojen hankintalain kynnysarvon?	76
2.4.1	Kynnysarvot	76
2.4.2	Ennakoidun arvon laskemisen periaatteet.....	78
2.4.3	Ennakoidun arvon laskeminen sopimuskaudella	82
2.4.4	Ennakoidun arvon laskemisen toteuttaminen.....	84
2.4.5	Pilkkomiskielto.....	88
3	SEKAMUOTOISET SOPIMUKSET	93
3.1	Useat eri hankintalajit.....	93
3.2	Sekamuotoiset järjestelyt	95
3.3	Useita toimintoja koskevat sopimukset	100
4	HANKINNAN VALMISTELU	105
5	HANKINTAMENETTELYT	111
5.1	Avoin menettely.....	111
5.2	Rajoitettu menettely.....	113
5.3	Neuvottelumenettely.....	115
5.3.1	Neuvottelumenettelyn käyttäminen.....	115
5.3.2	Parhaat neuvottelumenettelykäytännöt.....	120
5.3.2.1	Hankintalaissa määritelty neuvottelumenettely	121
5.3.2.2	Muita vaihtoehtoja neuvottelumenettelyprosessiksi.....	124
5.4	Kilpailullinen neuvottelumenettely.....	128
5.5	Innovaatiokumppanuus.....	132
5.5.1	Innovaatiokumppanuuden tarkoitus	132
5.5.2	Käyttöedellytykset	134
5.5.3	Innovaatiokumppanuuden toteuttaminen.....	135

5.6	Toimittajarekisteri	142
5.7	Suunnittelukilpailu	146
5.8	Puitejärjestelyt ja niiden kilpailuttaminen	150
5.9	Dynaaminen hankintajärjestelmä	156
5.10	Sähköinen huutokauppa osana hankintamenettelyä	160
5.11	Määräajat	166
5.12	Nopeutettu menettely	170
6	SUORAHANKINNAT	171
6.1	Suorahankinnan määritelmä	171
6.2	Suorahankinnan edellytykset	172
6.2.1	Soveltumaton tarjous tai osallistumishakemus..	173
6.2.2	Tekninen tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvä syy	174
6.2.3	Ainutkertainen taiteellinen luonnos	176
6.2.4	Äärimmäinen kiire	176
6.2.5	Tutkimus, kokeilu, tuotekehitys ja tieteellinen tarkoitus	179
6.2.6	Perushyödykemarkkinoilla noteeratut tavarat	179
6.2.7	Eriyaisen edulliset tarjoukset	180
6.2.8	Hankinnat liiketoiminnan lopettavalta taholta	180
6.2.9	Suunnittelukilpailun voittajan kanssa tehtävät palveluhankinnat	181
6.3	Suorahankinta lisätilauksissa	182
6.3.1	Tavarantoimituksia koskevat lisätilaukset	182
6.3.2	Palveluhankintaa ja rakennusurakkaa koskevat lisätilaukset	183
7	HANKINTAILMOITUS	185
8	TARJOUSPYYNTÖ	189
8.1	Tarjouspyynnön sisältö ja julkaiseminen	189
8.2	Hankinnan kohteen kuvaus	197
8.3	Sopimusehdot	203
8.3.1	Sopimusehdot hankinnan valmistelussa ja hankintamenettelyssä	203
8.3.2	Eri sopimustyyppien erityispiirteitä	207
8.3.2.1	ICT-sopimukset	207
8.3.2.2	Rakennusurakat	208

8.4	Tarjoajien kelpoisuutta koskevat vaatimukset	210
8.4.1	Yleistä	210
8.4.2	Pakolliset poissulkemisperusteet	211
8.4.3	Harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet	216
8.4.4	Korjaavat toimenpiteet	230
8.4.5	Hankintayksikön asettamat soveltuvuus- vaatimukset	232
8.4.5.1	Taloudellinen ja rahoituksellinen tilanne..	234
8.4.5.2	Tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys	236
8.4.6	Soveltuvuuden selvittäminen	241
8.5	Tarjousvertailu	244
8.5.1	Vertailuperusteet	244
8.5.1.1	Halvin hinta	245
8.5.1.2	Elinkaarikustannukset	246
8.5.1.3	Hinta-laatusuhde	248
8.5.2	Vertailuperusteiden ilmoittaminen	257
8.6	Tietojenvaihto ja sähköiset menettelyt	262
9	TARJOUS JA TARJOAJAN ROOLI HANKINTAMENETTELYSSÄ	267
9.1	Tarjoajan rooli hankintamenettelyssä	267
9.2	Tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus	270
9.3	Poikkeuksellinen halpa hinta	281
10	SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUHANKINNAT JA ERITYISET PALVELUHANKINNAT	287
11	KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSET	293
11.1	Mikä on käyttöoikeussopimus?	293
11.2	Käyttöoikeussopimusten hankintamenettely	298
12	HANKINNAN KESKEYTTÄMINEN	303
13	HANKINTAA KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA DOKUMENTOINTI	307
13.1	Hankintapäätös	307
13.2	Hankintapäätöksen tiedoksianto	309
13.3	Hankintamenettelyä koskeva kertomus	310

14	HANKINTASOPIMUS JA SOPIMUSMUUTOKSET.....	313
14.1	Hankintasopimus ja odotusaika	313
14.2	Sopimusmuutokset	316
14.2.1	Kielletyt sopimusmuutokset.....	316
14.2.2	Sallitut sopimusmuutokset	317
15	MUUTOKSENHAKU JA HANKINTOJEN VALVONTA	323
15.1	Hankintaoikaisu.....	324
15.2	Valitus markkinaoikeudelle	327
15.2.1	Asianosaiset ja valituksen kohde	327
15.2.2	Muutoksenhaku aika.....	330
15.2.3	Markkinaoikeuden määräämät seuraamukset...	332
15.3	Hankintojen valvonta	333
16	JULKISUUS JA LIIKESALAISUUDET	337
	LÄHDELUETTELO	341
	OIKEUSTAPAUSHAKEMISTO	343
	ASIAHAKEMISTO.....	351
	LIITE: Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja posti- palvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1398/2016).....	361